

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำสหภาพยุโรป โทร. (๓๒๒) ๖๖๐๖๐๖๙

โทรสาร. (๓๒๒) ๖๗๒๖๔๓๗ E-mail : agrithai@agrithai.be

ที่ กษ ๐๒๑๑.๓/ ๓๐๒ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานสถานการณ์สินค้าเกษตรและการดำเนินงานที่สำคัญ

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามที่สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำสหภาพยุโรป (สปช. สหภาพยุโรป) ได้ติดตามสถานการณ์สินค้าเกษตรของสหภาพยุโรปเป็นประจำทุกเดือน นั้น

สปช. สหภาพยุโรป ขอนำส่งรายงานสถานการณ์สินค้าเกษตรของสหภาพยุโรป (Situation Report) ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวมนันท์ โชติจิราภิรมย์)

เลขานุการเอก (ฝ่ายเกษตร)

รักษาราชการแทน อัครราชทูต (ฝ่ายเกษตร)

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำสหภาพยุโรป

สำเนาเรียน

๑. กรมประมง
๒. กรมปศุสัตว์
๓. กรมวิชาการเกษตร
๔. กรมส่งเสริมการเกษตร
๕. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๖. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๗. สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงบรัสเซลส์
๘. สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์
๙. สำนักงานที่ปรึกษาด้านการอุดมศึกษาและวิทยาศาสตร์ ณ กรุงบรัสเซลส์
๑๐. คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก ณ นครเจนีวา
๑๑. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอน
๑๒. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบูดาเปสต์
๑๓. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมาดริด
๑๔. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโคเปนเฮเกน
๑๕. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน
๑๖. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปราก
๑๗. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโรม
๑๘. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอร์ซอ
๑๙. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา
๒๐. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส
๒๑. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเฮลซิงกิ
๒๒. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเอเธนส์
๒๓. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลิสบอน
๒๔. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบูคาเรสต์
๒๕. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล
๒๖. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงสต็อกโฮล์ม
๒๗. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบิร์น
๒๘. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเฮก
๒๙. สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโรม
๓๐. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงบูดาเปสต์
๓๑. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงมาดริด
๓๒. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงโคเปนเฮเกน
๓๓. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน
๓๔. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงปราก
๓๕. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงโรม
๓๖. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงวอร์ซอ
๓๗. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเวียนนา
๓๘. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮก
๓๙. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงปารีส
๔๐. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงลอนดอน
๔๑. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ นครมิลาน
๔๒. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ นครแฟรงก์เฟิร์ต

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนตุลาคม 2565

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำสหภาพยุโรป

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป (ข้อมูลเดือนสิงหาคม 2565)

สถิติการค้า - สหภาพยุโรป

- ในเดือนสิงหาคม 2565 สหภาพยุโรป นำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศไทย (รวมยางพารา) 11,577 ล้านบาท หรือคิดเป็นปริมาณรวม 137,986 ตัน
- เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ก.ค. 65) มูลค่าการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 หรือ 1,364.9 ล้านบาท โดยสินค้าเกษตรที่สหภาพยุโรปนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยางธรรมชาติ ข้าว สับปะรดกระป๋อง อาหารปรุงแต่ง พืชผัก/ผลไม้/ลูกนัตปรุงแต่ง อาหารสุนัขและแมว ปลาหมึกกระป๋อง แผ่นยางรมควัน กุ้งแช่แข็ง และปลาหมึกแช่แข็ง ตามลำดับ ส่วนสินค้าเกษตรที่สหภาพยุโรปนำเข้าจากไทยลดลง ได้แก่ ไก่แปรรูป เนื้อไก่ และกุ้งแปรรูป
- เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (ส.ค. 64) มูลค่าการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 45 หรือ 3,586.8 ล้านบาท โดยสินค้าเกษตรจากไทยที่สหภาพยุโรปนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยางธรรมชาติ ไก่แปรรูป ข้าว อาหารสุนัขและแมว อาหารปรุงแต่ง เนื้อไก่ ปลาหมึกกระป๋อง สับปะรดกระป๋อง ปลาหมึกแช่แข็ง พืชผัก/ผลไม้/ลูกนัตปรุงแต่ง และกุ้งแปรรูป ตามลำดับ ส่วนสินค้าเกษตรที่สหภาพยุโรปนำเข้าจากไทยลดลง ได้แก่ แผ่นยางรมควัน และกุ้งแช่แข็ง
- เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (ส.ย. 64) มูลค่าการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 51 หรือ 3,627.7 ล้านบาท โดยสินค้าเกษตรจากไทยที่สหภาพยุโรปนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยางธรรมชาติ อาหารสุนัขและแมว ข้าว แผ่นยางรมควัน ปลาหมึกแช่แข็ง สับปะรดกระป๋อง อาหารปรุงแต่ง ปลาหมึกกระป๋อง พืชผัก/ผลไม้/ลูกนัตปรุงแต่ง กุ้งแช่แข็ง และกุ้งแปรรูป ตามลำดับ ส่วนสินค้าเกษตรที่สหภาพยุโรปนำเข้าจากไทยลดลง ได้แก่ เนื้อไก่ และไก่แปรรูป

EU-27 นำเข้าสินค้าเกษตร จากประเทศไทย	ส.ค. 65		ก.ค. 65			ส.ค. 64				
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	% Δ M/M	มูลค่า (ล้านบาท)	% Δ M/M	ปริมาณ (ตัน)	% Δ Y/Y	มูลค่า (ล้านบาท)	% Δ Y/Y
สินค้าเกษตรทั้งหมด	137,986	11,577.9	103,155	34%	10,213.0	13%	96,413	43%	7,991.1	45%
ยางธรรมชาติ (TSNR)	20,906	1,688.1	17,300	21%	1,353.4	25%	15,358	36%	963.5	75%
ไก่แปรรูป	6,221	1,100.6	8,681	-28%	1,386.6	-21%	4,100	52%	511.3	115%
ข้าว	19,557	729.5	11,834	65%	469.3	55%	15,234	28%	489.9	49%
อาหารสุนัขและแมว	5,580	1,101.6	5,450	2%	1,063.1	4%	5,469	2%	871.6	26%
แผ่นยางรมควัน	4,820	444.0	4,684	3%	425.5	4%	5,751	-16%	640.9	-31%
สับปะรดกระป๋อง	7,496	429.5	5,965	26%	329.4	30%	7,616	-2%	369.4	16%
เนื้อไก่	3,263	406.2	4,758	-31%	523.9	-22%	4,006	-19%	271.6	50%
อาหารปรุงแต่ง	5,651	444.9	4,782	18%	356.6	25%	4,081	38%	286.6	55%
ปลาหมึกแช่แข็ง	1,071	433.3	1,124	-5%	425.7	2%	1,312	-18%	411.5	5%
ปลาหมึกกระป๋อง	859	177.5	756	14%	149.7	19%	596	44%	101.8	74%
พืชผัก ผลไม้ ลูกนัตปรุงแต่ง	468	78.6	187	150%	28.0	181%	424	10%	57.8	36%
กุ้งแช่แข็ง	58	26.2	24	148%	10.6	148%	80	-27%	28.5	-8%
กุ้งแปรรูป	20	5.8	28	-30%	8.0	-28%	15	31%	4.8	20%

ข้อมูลจาก : International trade, EUROSTAT database ณ เดือนพฤศจิกายน 2565

สถิติการค้า - สหราชอาณาจักร

เดือน ส.ค. 65 สหราชอาณาจักรนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศไทย (รวมยางพารา) รวม 2,500.6 ล้านบาทหรือคิดเป็นปริมาณรวม 22,799 ตัน โดยนำเข้าไก่แปรรูปจากไทยมากที่สุด

- เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ก.ค. 65) มูลค่าการนำเข้าจากไทยลดลงร้อยละ 24 หรือ 792.1 ล้านบาท โดยสินค้าเกษตรที่สหราชอาณาจักรนำเข้าจากไทยลดลง ได้แก่ ไก่แปรรูป ชิ้นเนื้อและส่วนอื่นของไก่ แช่แข็ง ปลาหมึกกระป๋อง เนื้อสัตว์ปีกอื่นๆปรุงแต่ง ซอสและของปรุงแต่งสำหรับทำซอส อาหารสุนัขและแมว กุ้งแปรรูป ส่วนสินค้าเกษตรที่สหราชอาณาจักรนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวโพดหวาน ข้าว เพสทรี/เค้กและขนมเบเกอรี่ กุ้งแช่แข็ง อาหารปรุงแต่งอื่นๆ และเส้นพาสต้าทำให้อุ่นหรือปรุงแต่ง ตามลำดับ

● เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (ส.ค. 64) มูลค่าการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 23 หรือ 461.4 ล้านบาท โดยสินค้าเกษตรที่สหราชอาณาจักรนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้น ได้แก่ ไข่แปรรูป ข้าวโพดหวาน อาหารปรุงแต่งอื่นๆ ซอสและของปรุงแต่งสำหรับทำซอส เนื้อสัตว์ปีกอื่นๆ ปรุงแต่ง ข้าว อาหารสุนัขและแมว กุ้งแช่แข็ง กุ้งแปรรูป เพสทรี/เค้กและขนมเบเกอรี่อื่นๆ ตามลำดับ ส่วนสินค้าเกษตรที่สหราชอาณาจักรนำเข้าจากไทยลดลง ได้แก่ ปลาหมึกกระบอง ขึ้นเนื้อและส่วนอื่นของไก่ แช่แข็ง และเส้นพาสต้าทำให้สุกหรือปรุงแต่ง

UK นำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศไทย	ส.ค. 65		ก.ค. 65			ส.ค. 64			
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	% Δ M/M	มูลค่า (ล้านบาท)	% Δ M/M	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	% Δ Y/Y
สินค้าเกษตรทั้งหมด	22,799	2,500.6	25,099	-9%	3,292.7	-24%	21,105	2,039.2	23%
ไข่แปรรูป	8,438	1,424.3	14,437	-42%	2,331.9	-39%	8,634	1,110.2	28%
ซอสและของปรุงแต่งสำหรับทำซอส	1,451	118.2	1,552	-7%	125.9	-6%	1,205	99.4	19%
อาหารปรุงแต่งอื่นๆ	2,064	121.7	2,077	-1%	116.0	5%	2,091	98.0	24%
อาหารสุนัขและแมว	666	127.4	745	-11%	130.5	-2%	673	111.4	14%
ปลาหมึกกระบอง	11	3.2	83	-87%	20.2	-84%	125	25.0	-87%
ขึ้นเนื้อและส่วนอื่นของไก่ แช่แข็ง	215	24.3	451	-52%	51.7	-53%	427	36.4	-33%
ข้าว	1,914	66.1	926	107%	36.4	82%	1,565	48.6	36%
เนื้อสัตว์ปีกอื่นๆ ปรุงแต่ง	56	18.1	83	-33%	27.4	-34%	-	-	-
เส้นพาสต้าทำให้สุกหรือปรุงแต่ง (เช่น ก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่พร้อมปรุง)	312	36.7	293	6%	34.6	6%	437	44.1	-17%
กุ้งแปรรูป	37	16.8	35	-	17.1	-	19	9.3	81%
เพสทรี เค้กและขนมเบเกอรี่อื่นๆ	217	51.8	157	38%	36.1	43%	221	49.8	4%
กุ้งแช่แข็ง	78	31.7	56	39%	22.2	43%	59	18.7	70%
ข้าวโพดหวาน	926	48.7	262	253%	12.6	287%	532	24.0	103%

ข้อมูลจาก : <https://www.uktradeinfo.com/trade-data> ณ เดือนพฤศจิกายน 2565

สถิติการค้าของสหภาพยุโรป (27 ประเทศ) นำเข้าอาหาร-สินค้าเกษตรจากไทย และแหล่งนำเข้าที่สำคัญนอกกลุ่ม EU-27 เดือนสิงหาคม 2565

ลำดับ	พิกัด	การนำเข้าอาหาร-สินค้าเกษตรจากไทย (เดือนสิงหาคม 2565)	EU-27 นำเข้าจากไทย		แหล่งนำเข้าที่สำคัญของ EU	หมายเหตุ
			มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)		
1	4001	ยางธรรมชาติ	2,424.7	29,128	อินโดนีเซีย (33,722 ตัน) โคลด์วีร์ (29,440 ตัน) ไทย (29,128 ตัน)	
2	230910	อาหารสุนัขและแมว	1,101.6	5,580	ลิกเตนสไตน์ (7,881 ตัน) ไทย (5,580 ตัน) จีน (4,931 ตัน)	
3	160232	ไข่ปรุงสุกหรือทำไว้ไม่ให้เสีย	1,100.6	6,221	ไทย (6,221 ตัน) บราซิล (3,896 ตัน) จีน (2,429 ตัน)	
4	210390	ซอสปรุงรส	618.4	6,787	ไทย (6,787 ตัน) จีน (2,776 ตัน) สหรัฐอเมริกา (1,523 ตัน)	
5	190230	พาสต้าอื่นๆ (เมล็ดเต็มพร้อมปรุง เส้นหมี่พร้อมปรุง)	499.6	4,034	จีน (5,212 ตัน) ไทย (4,034 ตัน) เวียดนาม (2,132 ตัน)	
6	210690	อาหารปรุงแต่ง	444.9	5,651	อินโดนีเซีย (9,000 ตัน) ไทย (5,651 ตัน) ศรีลังกา (3,680 ตัน)	
7	030743	ปลาหมึกแช่แข็ง	433.3	1,071	เปรู (7,475 ตัน) จีน (5,137 ตัน) อินเดีย (4,222 ตัน)	ไทยอันดับที่ 9 (1,071 ตัน)
8	200820	สับปะรดกระป๋อง	429.5	7,496	อินโดนีเซีย (9,187 ตัน) ไทย (7,496 ตัน) ฟิลิปปินส์ (4,765 ตัน)	
9	021099	ไก่หมักเกลือ	406.2	3,263	บราซิล (7,577 ตัน) ไทย (3,263 ตัน)	
10	200949	น้ำสับปะรด (ค่าปริมาตรมากกว่า 20)	338.0	3,584	ไทย (3,584 ตัน) คอสตาริกา (1,371 ตัน) อินโดนีเซีย (871 ตัน)	
11	160414	พุดน้ำกระบอง	177.5	859	เอกวาดอร์ (11,972 ตัน) ปาปัวนิวกินี (4,877 ตัน) เซเชลล์ (3,910 ตัน)	ไทยอันดับที่ 10 (859 ตัน)
12	190590	เพสทรี เค้ก และขนมเบเกอรี่อื่นๆ	152.7	1,009	จีน (3,151 ตัน) เวียดนาม (1,908 ตัน) ตุรกี (1,751 ตัน)	ไทยอันดับที่ 5 (1,009 ตัน)
13	200899	ผลไม้ปรุงแต่งหรือทำไว้ไม่ให้เสีย	146.4	1,165	คอสตาริกา (10,709 ตัน) อินเดีย (6,013 ตัน) เอกวาดอร์ (2,8516 ตัน)	ไทยอันดับที่ 10 (1,165 ตัน)
14	160420	ปลาปรุงแต่ง	98.1	599	จีน (645 ตัน) ไทย (599 ตัน) อินเดีย (489 ตัน)	
15	190490	อาหารปรุงแต่งที่ทำจากถั่วเหลือง (ข้าวปรุงแต่ง)	74.6	550	ไทย (520 ตัน) เกาหลีใต้ (103 ตัน) จอร์แดน (100 ตัน)	
16	020714	ขึ้นเนื้อและเครื่องในที่บริโภคได้ของไก่ แช่แข็ง	60.0	458	ยูเครน (6,160 ตัน) บราซิล (5,649 ตัน) ไทย (458 ตัน)	ไทยอันดับที่ 4 (407 ตัน)
17	190220	พาสต้าอัดด้วยเนื้อหรือส่วนอื่นของเนื้อสัตว์ จะทำให้สุกหรือปรุงแต่งโดยวิธีอื่นหรือไม่ก็ตาม	59.6	348	สวีเดน (1,752 ตัน) จีน (614 ตัน) เวียดนาม (470 ตัน)	ไทยอันดับที่ 4 (348 ตัน)
18	190219	พาสต้า ไมโคร (เช่น เส้นหมี่หรือเส้นก๋วยเตี๋ยว ร่วนสั้น เป็นต้น) ที่ยังไม่ทำให้สุก	55.7	589	เวียดนาม (1,629 ตัน) ตุรกี (1,487 ตัน) จีน (709 ตัน)	ไทยอันดับที่ 4 (589 ตัน)
19	160239	เนื้อสัตว์ปีกอื่นๆ ปรุงแต่งและแปรรูป	28.8	99	จีน (1,425 ตัน) ไทย (99 ตัน) ไต้หวัน (58 ตัน)	
20	160529	กุ้งปรุงแต่งและแปรรูป	12.3	26	กรีนิแลนด์ (2,117 ตัน) โมร็อกโก (1,032 ตัน) เวียดนาม (825 ตัน)	ไทยอันดับที่ 7 (26 ตัน)

ที่มาข้อมูล : International trade, EUROSTAT database ณ เดือนพฤศจิกายน 2565

สถิติการค้าสหราชอาณาจักรนำเข้าอาหาร-สินค้าเกษตรจากไทย และแหล่งนำเข้าสำคัญนอกกลุ่ม EU-27 เดือน

สิงหาคม 2565

ลำดับ	พิกัด	การนำเข้าอาหาร-สินค้าเกษตรจากไทย (เดือนมิถุนายน 2565)	UK นำเข้าจากไทย		แหล่งนำเข้าที่สำคัญของ UK	หมายเหตุ
			มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)		
1	160232	ไก่ปรุงสุกหรือทำไว้ไม่ให้เสีย	2,061.4	13,069	ไทย (13,069 ตัน) บราซิล (2,766 ตัน) จีน (1,326 ตัน)	
2	230910	อาหารสุนัขและแมว	440.5	2,371	ไทย (2,371 ตัน) จีน (1,210 ตัน) สหรัฐอเมริกา (405 ตัน)	
3	210390	ขอสรุป	137.6	1,644	ไทย (1,644 ตัน) สหรัฐอเมริกา (1,072 ตัน) จีน (649 ตัน)	
4	100630	ข้าวที่สีบ้างแล้วหรือทั้งหมด	119.2	3,218	ไทย (3,218 ตัน) อินเดีย (2,206 ตัน) ปากีสถาน (1,527 ตัน)	
5	021099	ไก่หมักเกลือ	87.5	779	บราซิล (3,301 ตัน) ไทย (779 ตัน)	
6	200580	ข้าวโพดหวาน	68.6	1,186	ไทย (1,186 ตัน) จีน (156 ตัน) ปานามา (6120 ตัน)	
7	160239	เนื้อเป็ด/ห่านแปรรูป	68.2	208	จีน (408 ตัน) ไทย (208 ตัน) ออสเตรเลีย (23 ตัน)	
8	190230	เส้นพาสต้าทำให้อ่อนหรือปรุงแต่ง (เช่น ก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่พร้อมปรุง)	66.3	606	จีน (1,460 ตัน) ไทย (606 ตัน) สิงคโปร์ (461 ตัน)	
9	020714	ชิ้นเนื้อหรือส่วนอื่นของไก่ แช่แข็ง	38.0	335	บราซิล (1,056 ตัน) ไทย (335 ตัน) จีลี (114 ตัน)	
10	160414	ทูน่ากระป๋อง	35.1	191	เอกวาดอร์ (2,271 ตัน) มอริเชียส (1,419 ตัน) เซเชลส์ (1,366 ตัน)	ไทยอันดับที่ 8 (191 ตัน)
11	030617	กุ้งแช่แข็ง	30.4	69	อินเดีย (896 ตัน) เวียดนาม (721 ตัน) เอกวาดอร์ (301 ตัน)	ไทยอันดับที่ 7 (69 ตัน)
12	200820	สับปะรดกระป๋อง	29.4	438	เคนยา (489 ตัน) ไทย (438 ตัน) แอฟริกาใต้ (362 ตัน)	
13	170490	ขนมที่ทำจากน้ำตาลที่ไม่มีโกโก้ผสม	19.9	47	ตุรกี (1,363 ตัน) จีน (357 ตัน) สหรัฐอเมริกา (268 ตัน)	ไทยอันดับที่ 6 (47 ตัน)
14	190590	เทศรี เค้กและขนมเบเกอรี่อื่นๆ	17.4	72	จีน (1,304 ตัน) เวียดนาม (771 ตัน) แคนาดา (750 ตัน)	ไทยอันดับที่ 14 (72 ตัน)
15	200899	ผลไม้หรือส่วนของพืชที่บริโภคได้ปรุงแต่งหรือทำไว้ไม่ให้เสีย	14.3	147	แอฟริกาใต้ (647 ตัน) อินเดีย (381 ตัน) จีน (353 ตัน)	ไทยอันดับที่ 7 (147 ตัน)
16	160529	กุ้งปรุงแต่ง บรรจุภาชนะที่อากาศผ่านเข้าออกไม่ได้	13.6	27	เวียดนาม (348 ตัน) ฮอนดูรัส (57 ตัน) อินโดนีเซีย (57 ตัน)	ไทยอันดับที่ 4 (27 ตัน)
17	220210	น้ำ รวมถึงน้ำแร่และน้ำอัดลม	11.3	254	ตุรกี (1,421 ตัน) สหรัฐอเมริกา (980 ตัน) คอสตาริกา (445 ตัน)	ไทยอันดับที่ 8 (254 ตัน)
18	190220	พาสต้าอัดไส้ จะทำให้อ่อนหรือปรุงแต่งโดยวิธีอื่นหรือไม่ก็ตาม	7.2	34	จีน (150 ตัน) เกาหลีใต้ (81 ตัน) เวียดนาม (81 ตัน)	ไทยอันดับที่ 4 (34 ตัน)
19	100640	ข้าวหัก	4.7	150	ตุรกี (641 ตัน) กายอานา (404 ตัน) ไทย (150 ตัน)	
20	200599	ผักและพืชผักต่างๆผสมกันปรุงแต่งหรือทำไว้ไม่ให้เสีย	2.4	23	ตุรกี (753 ตัน) อินเดีย (317 ตัน) จีน (299 ตัน)	ไทยอันดับที่ 8 (23 ตัน)

ที่มาข้อมูล : UK Trade Info, Overseas trade data table ณ เดือนพฤศจิกายน 2565

2. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

- **การตรวจพบปัญหาสารตกค้าง/ไม่ได้มาตรฐานด้านสุขอนามัย/เชื้อจุลินทรีย์/ในสินค้าเกษตรในสหภาพยุโรป**
ในเดือนตุลาคม 2565 สหภาพยุโรปแจ้งการตรวจพบปัญหาในสินค้าเกษตรและอาหารของไทย จำนวน 4 รายการ ดังนี้
 1. รายงานการแจ้งเตือน หรือ Alert notifications (การตรวจสอบสินค้าที่มีการวางขายในท้องตลาดแล้ว) พบสินค้าที่มีปัญหาจากไทยในเดือนนี้ จำนวน 1 รายการ
 - เนเธอร์แลนด์แจ้งพบเชื้อ Salmonella ในไก่หมักเกลือ
 2. รายงานการแจ้งข้อมูล หรือ Information notifications ไม่พบสินค้าที่มีปัญหาจากไทย
 3. รายงานการควบคุม ณ ด่านนำเข้า หรือ Border Rejections พบสินค้าที่มีปัญหาจากไทย จำนวน 3 รายการ ได้แก่
 - อิตาลีแจ้งพบอาหารใหม่ที่ยังไม่ได้รับอนุญาต (หัวปลีเนื้เกลือบรรจุกระป๋อง)
 - เนเธอร์แลนด์แจ้งพบเชื้อ Salmonella ในไก่แปรรูป
 - ฟินแลนด์แจ้งพบสารตกค้างจากสารปราบศัตรูพืช (dimethoate, omethoate) ในผักเขียว (*benincasa cerifera*) จากไทย
- **ปัญหาการตรวจพบศัตรูพืชกักกันในสินค้าพืช/ผลไม้ (ข้อมูลเดือนพฤศจิกายน 2565)**
 - สหภาพยุโรปพบปัญหาศัตรูพืชกักกันในสินค้าพืช/ผลไม้ทั้งหมดตลอดเดือนตุลาคม 2565 จำนวน 104 รายการ โดยตรวจพบทั้งหมด 22 ประเทศ และพบมากที่สุดในประเทศต่างๆ อาทิ อาร์เจนตินา 16 รายการ แอฟริกาใต้ 14 รายการ สหรัฐอเมริกา 11 รายการ เคนยา 9 รายการ เป็นต้น
 - สหภาพยุโรปตรวจพบปัญหาศัตรูพืชกักกันในสินค้าพืช/ผลไม้จากไทย จำนวนรวม 8 รายการ ดังนี้

- แมลงหีขาวยาสูบ (bemisia tabaci) ในผักซีฝรั่ง ผักหวานป่า ชมพู
- เชื้อแบคทีเรีย Ralstonia (Ralstonia pseudosolanacearum) ในขมิ้นชัน 3 รายการ
- แมลงวันผลไม้ (Bactrocera) ในพริก
- เพลี้ยไฟ (Thrips palmi) ในกล้วยไม้สกุลหวาย

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของไทย

➤ คณะกรรมาธิการยุโรปประกาศ Commission Regulation (EU) 2022/1406 ว่าด้วย การปรับปริมาณสารตกค้างสูงสุด (MRLs) ของสารปราบศัตรูพืช 4 รายการ ได้แก่ (1) สาร methoxyfenozide (2) สาร propoxur (3) สาร spinosad และ (4) สาร thiram ในสินค้าพืช กำหนดช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านให้กับสารทั้ง 4 รายการ ในสินค้าที่ผลิตในสหภาพยุโรปหรือสินค้าที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ก่อนวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 โดยให้สามารถใช้ค่า MRLs เดิม ยกเว้นสำหรับสาร methoxyfenozide ในแพร์ พีช แอปเปิ้ล และบรอกโคลี สาร propoxur ในสินค้าทุกรายการ และสาร thiram ในสินค้าทุกรายการ กฎระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ 20 วันหลังจากที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 18 สิงหาคม 2565) และให้ปรับใช้ตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 เป็นต้นไป

➤ คณะกรรมาธิการยุโรปประกาศ Commission Regulation (EU) 2022/1465 ว่าด้วย การอนุญาตให้ใช้วัตถุเจือปนอาหาร ภายใต้บัญชีรายชื่อกลุ่มสารแต่งกลิ่น (flavouring substances) กฎระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ 20 วัน หลังจาก ที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 6 กันยายน 2565)

➤ คณะกรรมาธิการยุโรปประกาศ Commission Implementing Regulation (EU) 2022/1479 ว่าด้วย การปรับแก้ ภาคผนวก I ของ Council Regulation (EC) No 1005/2008 เกี่ยวกับคำจำกัดความของสินค้าประมง ใน EU Official Journal L 233/36 สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

(1) ในทุกปี ภายใต้ Council Regulation (EC) No 1005/2008 มาตรา 20(4) คณะกรรมาธิการยุโรปจะปรับแก้รายชื่อสินค้าที่ไม่อยู่ภายใต้คำจำกัดความของสินค้าประมง (definition of fishery products) ให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งสินค้านี้ถือว่าเป็นสินค้าที่ได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้ข้อกำหนด IUU

(2) สินค้าดังกล่าวมีทั้งสิ้น 109 รายการ อาทิ ปลา น้ำจืด (ปลานิล ปลาดุก และปลาแคร์พ) ปลาไหล แมงกะพรุน ปลา สวายงาม หอยนางรม หอยแมลงภู่ หอยทาก และอื่นๆ

กฎระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ 7 วันหลังจากที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 8 กันยายน 2565)

➤ Commission Implementing Regulation (EU) 2022/1490 ว่าด้วย การอนุญาตให้น้ำมันหอมระเหยจากเลมอน ที่ได้จากการคั้น (expressed lemon essential oil) สิ่งคงเหลือจากน้ำมันเลมอนกลั่นที่ได้จากการคั้น (residual fraction of expressed lemon oil distilled) น้ำมันหอมระเหยเลมอนกลั่น (distilled lemon essential oil) และน้ำมันหอมระเหยไลม์กลั่น (distilled lime essential oil) เป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ กฎระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ 20 วัน หลังจาก ที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 9 กันยายน 2565)

➤ Commission Implementing Regulation (EU) 2022/1525 ว่าด้วย การอนุญาตให้ L-lysine monohydrochloride และ L-lysine sulphate ที่ผลิตโดยการหมักกับ Corynebacterium glutamicum CGMCC 14498 เป็นสารเสริม ในอาหารสัตว์ ที่ปริมาณ 10,000 มิลลิกรัมของสาร/กิโลกรัมของอาหารสัตว์ (ที่มีความชื้นร้อยละ 12) กฎระเบียบดังกล่าว มีผลบังคับใช้ 20 วัน หลังจาก ที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 14 กันยายน 2565)

➤ คณะกรรมาธิการยุโรปประกาศ Commission Regulation (EU) 2022/1435 ว่าด้วย การปรับปริมาณสารตกค้างสูงสุด (MRLs) ของสารปราบศัตรูพืช 4 รายการ ได้แก่ สาร calcium carbonate สาร carbon dioxide สาร cyprodinil และสาร potassium hydrogen carbonate ในสินค้าพืช

(1) สาร cyprodinil - ปรับเพิ่มค่า MRLs ในถั่วเหลือง เป็นที่ระดับ 0.3 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ให้เป็นไปตามมาตรฐาน Codex (CXL)

(2) สาร calcium carbonate สาร carbon dioxide และสาร potassium hydrogen carbonate - กำหนดให้คงค่า MRLs ของสารทั้ง 3 รายการในภาคผนวก IV ของ Regulation (EC) No 396/2005

กฎระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ 20 วันหลังจากที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2565)

➤ คณะกรรมาธิการยุโรปกำหนดให้ทุกประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปต้องทำการตรวจสอบควบคุมการใช้ยาออกฤทธิ์ (pharmacologically active substance) ที่อนุญาตให้ใช้เป็นยาสัตว์ (veterinary medicinal products) หรือเป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ (feed additive) และยาออกฤทธิ์ที่ห้ามใช้หรือไม่อนุญาตให้ใช้ รวมทั้งการตกค้างของยาดังกล่าว ตามรายชื่อยาที่ปรากฏในภาคผนวก I ของ Commission Delegated Regulation (EU) 2022/1644 โดยกำหนดให้มีแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) แผนการควบคุมตามความเสี่ยงสำหรับการผลิตในประเทศสมาชิก (National risk-based control plans for production in the Member States) ตามระบุในมาตรา 4 ของ Implementing Regulation (EU) 2022/1646 ประเทศสมาชิกต้องตรวจสอบควบคุมการรวมกัน (combinations) ของกลุ่มสารและกลุ่มสินค้า ตามภาคผนวก II ของ Commission Delegated Regulation (EU) 2022/1644 และประเทศสมาชิกต้องปรับใช้กลยุทธ์การสุ่มตัวอย่าง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน ภาคผนวก III ของ Commission Delegated Regulation (EU) 2022/1644

(2) แผนการเฝ้าระวังสุ่มตรวจสำหรับการผลิตในประเทศสมาชิก (National randomised surveillance plans for production in the Member States) ตามระบุในมาตรา 5 ของ Implementing Regulation (EU) 2022/1646 ประเทศสมาชิกต้องตรวจสอบควบคุมการรวมกัน (combinations) ของกลุ่มสารและกลุ่มสินค้า ตามภาคผนวก IV ของ Commission Delegated Regulation (EU) 2022/1644 และประเทศสมาชิกต้องปรับใช้กลยุทธ์การสุ่มตัวอย่าง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน ภาคผนวก V ของ Commission Delegated Regulation (EU) 2022/1644

(3) แผนการควบคุมตามความเสี่ยงสำหรับการนำเข้าจากประเทศที่สาม (National risk-based control plans for third countries imports) ตามระบุในมาตรา 6 ของ Implementing Regulation (EU) 2022/1646 ประเทศสมาชิกต้องตรวจสอบควบคุมการรวมกัน (combinations) ของกลุ่มสารและกลุ่มสินค้า ตามภาคผนวก VI ของ Commission Delegated Regulation (EU) 2022/1644 และประเทศสมาชิกต้องปรับใช้กลยุทธ์การสุ่มตัวอย่าง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในภาคผนวก VII ของ Commission Delegated Regulation (EU) 2022/1644

กฎระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ 20 วัน หลังจากที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 26 กันยายน 2565) และให้ปรับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2565 เป็นต้นไป

➤ คณะกรรมาธิการยุโรปได้ประกาศ Commission Implementing Regulation (EU) 2022/1646 ว่าด้วย แนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบควบคุมอย่างเป็นทางการการใช้ยาออกฤทธิ์ที่อนุญาตให้ใช้เป็นยาสัตว์หรือเป็นสารเสริมในอาหาร สัตว์ และยาออกฤทธิ์ที่ห้ามใช้หรือไม่อนุญาตให้ใช้ รวมทั้งการตกค้างของยาดังกล่าว ภายใต้ Multi-Annual National Control Plan (MANCP) ที่กำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบควบคุมอย่างเป็นทางการ การใช้ยาออกฤทธิ์ (pharmacologically active substance) ที่อนุญาตให้ใช้เป็นยาสัตว์ (veterinary medicinal products) หรือเป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ (feed additive) และยาออกฤทธิ์ที่ห้ามใช้หรือไม่อนุญาตให้ใช้ รวมทั้งการตกค้างของยาดังกล่าว โดยให้ทุกประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปนำไปปฏิบัติตามและรายงานผลการสุ่มตรวจให้คณะกรรมาธิการยุโรปทราบภายใน วันที่ 31 มีนาคมของทุกปี และได้กำหนดอัตราความถี่ในการสุ่มตรวจขั้นต่ำ กฎระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ 20 วัน หลังจากที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 26 กันยายน 2565) และให้ปรับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2565 เป็นต้นไป

➤ คณะกรรมาธิการยุโรปประกาศ Commission Regulation (EU) 2022/1923 ว่าด้วย การปรับแก้ภาคผนวก II Regulation (EC) No 1333/2008 เกี่ยวกับการใช้สาร ascorbic acid (E 300) สาร sodium ascorbate (E 301) และ สาร calcium ascorbate (E 302) ในปลาหมึก กฎระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ 20 วันหลังจากที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2565)

➤ คณะกรรมาธิการยุโรปประกาศ Commission Implementing Regulation (EU) 2022/1941 ว่าด้วย ข้อกำหนดตามมาตรา 30(1) Regulation (EU) 2016/2031 เกี่ยวกับศัตรูพืชที่ห้ามนำเข้า เคลื่อนย้าย มีไว้ครอบครอง ขยายพันธุ์ หรือปล่อยเป็นอิสระในสหภาพยุโรป โดยกำหนดห้ามนำเข้า เคลื่อนย้าย มีไว้ครอบครอง ขยายพันธุ์ หรือปล่อยเป็นอิสระในสหภาพยุโรป ศัตรูพืชที่มีความเสี่ยง จำนวน 5 รายการเป็นการชั่วคราวจนกว่าการประเมินความเสี่ยงของศัตรูพืชดังกล่าวจะเสร็จสิ้น ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

- (1) Chloridea virescens Fabricius [HELMV]
- (2) Leucinodes orbonalis Guenée [LEUIOR]
- (3) Leucinodes pseudorbonalis Mally et al. [LEUIPS]
- (4) Resseliella citrifugis Jiang [RESSCI]
- (5) Spodoptera ornithogalli Guenée [PRODOR]

กฎระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ 20 วัน หลังจากที่ประกาศใน EU Official Journal (ประกาศ ณ วันที่ 14 ตุลาคม 2565) และให้ปรับใช้ไปจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2570

➤ คณะกรรมาธิการยุโรปประกาศ 2022/C 404/05 ว่าด้วย การประกาศปรับแก้บัญชีรายชื่อรัฐเจ้าของธง (flag State) และหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ IUU ด้านหนังสือรับรองการจับสัตว์น้ำ (catch certificate) ของประเทศที่สาม

ในส่วนของประเทศไทย ประกอบด้วยหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ดังนี้

- (1) กรมประมง และกรมเจ้าท่า
 - กำกับดูแลการขึ้นทะเบียนเรือประมง
 - การออก ระบุรับ และถอนใบอนุญาตการทำประมง

- (2) กรมประมง
 - รับรองความถูกต้องของข้อมูลที่ปรากฏในใบรับรองการจับสัตว์น้ำ และลงนาม (validate) ในใบรับรองการจับสัตว์น้ำ
 - ดำเนินการ ตรวจสอบ และบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ รวมทั้งมาตรการอนุรักษ์และการจัดการซึ่งเรือประมงที่

ชักธงไทยต้องปฏิบัติตาม

- ทำการตรวจสอบใบรับรองการจับสัตว์น้ำและแจ้งข้อมูลให้แก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปทราบ ผ่านช่องทางความร่วมมือที่อ้างถึงในมาตรา 20(4)
- แจ้งตัวอย่างแบบฟอร์มใบรับรองการจับสัตว์น้ำให้แก่สหภาพยุโรปทราบ ตามตัวอย่างแบบฟอร์มที่กำหนดในภาคผนวก II
- แจ้งเตือน (notifications) ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันให้สหภาพยุโรปทราบ

แนวโน้มและสถานการณ์สำคัญในสหภาพยุโรป

● วิฤติพลังงานสร้างความเสี่ยงต่อการผลิตอาหารสหภาพยุโรป

ราคาพลังงานใน EU ปรับตัวสูงขึ้นตั้งแต่ปี 2564 และแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในปี 2565 ซึ่งมีแรงหนุนจากอุปสงค์เพิ่มขึ้นหลังประเทศต่างๆ ยกเลิกมาตรการล็อกดาวน์จากโรค COVID-19 นอกจากนี้ สงครามรัสเซียบุกโจมตียูเครนตั้งแต่ เดือน ก.พ. 65 และสภาพภูมิอากาศเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ราคาพลังงานในตลาด EU เพิ่มขึ้นมาก

ก๊าซธรรมชาติเป็นแหล่งพลังงานที่ EU ใช้มากเป็นอันดับ 2 (รองจากผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม) โดยใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าทำความร้อนตามบ้าน ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับยานยนต์ และเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมหลายอย่าง รวมถึงการผลิตเม็ดพลาสติก สารเคมีและปุ๋ย แต่ EU ต้องพึ่งพาการนำเข้า ก๊าซธรรมชาติสูงถึงร้อยละ 90 โดยนำเข้าจากรัสเซียมากที่สุด

หรือ 45% เทียบกับปริมาณการนำเข้าทั้งหมด อย่างไรก็ตาม รัสเซียส่งออกก๊าซธรรมชาติมายุโรปลดลงเรื่อยๆ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะหลังเกิดสงครามในยูเครน และชาติตะวันตกดำเนินมาตรการคว่ำบาตรกับ รัสเซีย รัสเซียจึงใช้ความเข้มแข็งด้านพลังงานเป็นเครื่องมือต่อรองและสร้างแรงกดดันกับ EU ให้ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตร โดยในเดือน ก.ค. 65 รัสเซียระงับการส่งก๊าซผ่านท่อ “นอร์ดสตรีม 1” ซึ่งเป็นท่อส่งก๊าซหลักจากรัสเซียมายุโรป โดยอ้างเหตุผลต้องปิดชั่วคราวเพื่อซ่อมบำรุง และภายหลังจากนั้นลดระดับการส่งก๊าซเหลือเพียง 20% ต่อมา รัสเซียสั่งปิดท่อก๊าซนอร์ดสตรีม 1 อีกครั้งปลาย เดือน ส.ค. 65 ส่งผลให้ราคาก๊าซธรรมชาติใน EU พุ่งขึ้นมาแตะที่ระดับ 340 ยูโร/เมกกะวัตต์-ชั่วโมง เมื่อวันที่ 26 ส.ค. 65 หรือเพิ่มขึ้น 6 เท่าเทียบกับราคาเฉลี่ยในปี 2564

ความไม่แน่นอนของอุปทานก๊าซธรรมชาติจากรัสเซียเป็นต้นเหตุทำให้ราคาไฟฟ้าใน EU สูงขึ้น เพราะก๊าซธรรมชาติเป็นหนึ่งในเชื้อเพลิงที่ใช้ให้ความร้อนแก่น้ำในโรงไฟฟ้าพลังไอน้ำ นอกจากนี้ สภาพภูมิอากาศในปีที่ยุโรปเผชิญคลื่นความร้อนและภัยแล้งติดต่อกันหลายเดือน ทำให้น้ำขาดแคลน หลายประเทศจึงผลิตไฟฟ้าพลังน้ำน้อยลง

ส่วนโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ต้องอาศัยน้ำเพื่อระบายความร้อน แต่ระดับน้ำในแม่น้ำลดลงต่ำและมีอุณหภูมิอุ่นเกินไป ทำให้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์หลายแห่งในยุโรปต้องลดกำลังการผลิตลง อีกทั้งหลายประเทศทยอยปิดโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เก่า (เช่น เยอรมนี ฝรั่งเศส อิตาลี) เพื่อเปลี่ยนไปสู่การผลิตพลังงานที่ยั่งยืนมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการผลิตกระแสไฟฟ้าโดยรวมในปีของ EU ลดลง และมีต้นทุนต่อหน่วยสูงขึ้น

ผลกระทบจากวิกฤติพลังงานต่อภาคเกษตร

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ต้นทุนการผลิตอาหาร-สินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นทั้งจากค่าแก๊ส ไฟฟ้า น้ำมัน ปุ๋ยเคมี บรรจุก๊าซ ค่าแรง ฯลฯ อันเป็นผลมาจากหลายปัจจัยร่วมกัน ได้แก่ การฟื้นตัวของ อุปสงค์และอุปทานหลังวิกฤติ COVID-19 สงคราม รัสเซียบุกยูเครน และสภาพภูมิอากาศสุดขั้ว (เช่น เกิดภัยแล้ง พายุ อากาศหนาวจัด)

ยิ่งไปกว่านั้น วิกฤติพลังงานในปี 2565 กระตุ้นให้ราคาก๊าซธรรมชาติและไฟฟ้าสูงเป็นประวัติการณ์ ซึ่งเป็นภัยคุกคามความต่อเนื่องของวงจรผลิต และความสามารถในการส่งมอบอาหาร-สินค้าเกษตร บางบริษัทต้องหยุดผลิตลดจำนวนพนักงานหรือเลิกกิจการ ยกตัวอย่างเช่น

- บริษัท Nordic Greens Trelleborg หนึ่งในผู้ผลิตมะเขือเทศรายใหญ่ในสวีเดนประกาศว่าจะไม่ปลูกพืชฤดูหนาวในปี นี้ เพราะไม่คุ้มกับค่าไฟ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่บริษัทระงับการผลิตชั่วคราว

- ภาคนมและผลิตภัณฑ์นมที่ต้องใช้พลังงานสูงในกระบวนการพาสเจอร์ไรส์และผลิตนมผง ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมนอกจากเผชิญกับผลกระทบโดยตรงจากต้นทุนค่าพลังงานที่เพิ่มขึ้นแล้ว ค่าบรรจุก๊าซและอาหารสัตว์ก็พุ่งขึ้นเช่นกัน ส่งผลให้เกษตรกรบางรายเลือกฆ่าสัตว์เพื่อเอาเนื้อมากกว่าเก็บไว้เพื่อผลิตนม รวมทั้งราคาเนยและนมผงใน EU เพิ่มขึ้นถึง 80% และ 55% ตามลำดับ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อนหน้า

- เนเธอร์แลนด์ส่งออกสินค้าเกษตรมาอันดับ 2 ของโลก แต่การปลูกผักผลไม้ในเรือนกระจกช่วงฤดูหนาวปีนี้ คาดว่าจะมีผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง (เช่น มะเขือเทศ พริกหยวก แตงกวา) เพราะต้นทุนทำความร้อนและค่าไฟฟ้าที่ใช้ในเรือนกระจกสูงขึ้น โดยผู้ผลิตอาจลดพื้นที่เพาะปลูกหรือการผลิต อาจย้ายไปประเทศอื่นที่มีสภาพอากาศอบอุ่นกว่า เช่น สเปน โมร็อกโก เคนยา

- การเพิ่มขึ้นของค่าไฟฟ้าจะส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาผลผลิตเกษตรไว้ในห้องเย็น (เช่น แอปเปิ้ล ลูกแพร์) โดยหลังฤดูเก็บเกี่ยว ผู้ผลิตจะพยายามจำหน่ายผลผลิตออกไปให้เร็วที่สุด และลดปริมาณการเก็บรักษาในห้องเย็นที่ต้อง ใช้พลังงานมาก ซึ่งอาจทำให้ปัญหาขยะอาหารใน EU (food waste) เพิ่มขึ้น

มาตรการแทรกแซงฉุกเฉินของสหภาพยุโรป

เมื่อวันที่ 14 ก.ย. 65 คณะกรรมาธิการยุโรปเสนอให้มี “การแทรกแซงตลาดฉุกเฉินในตลาดพลังงาน” เพื่อต่อสู้กับราคาที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงที่ผ่านมา และบรรเทาแรงกดดันต่อภาคครัวเรือนและธุรกิจยุโรป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) มาตรการลดความต้องการใช้ไฟฟ้า

คณะกรรมาธิการยุโรปเสนอให้ประเทศสมาชิก EU ตั้งเป้าหมายลดการใช้ไฟฟ้าโดยรวมอย่างน้อย 10% จนถึงวันที่ 31 มี.ค. 63 และกำหนดข้อผูกพันในการลดการใช้ไฟฟ้าในช่วงที่ราคาสูงสุด (peak price hours) อย่างน้อย 5% โดยประเทศสมาชิกต้องระบุชั่วโมงที่ไฟฟ้ามีราคาสูงสุด 10% และลดความต้องการใช้จากช่วงเวลาดังกล่าว

การลดอุปสงค์ไฟฟ้าในช่วงที่ราคาสูงสุดจะช่วยประหยัดการใช้ก๊าซธรรมชาติใน EU ได้มากถึง 1.2 พันล้านลูกบาศก์เมตรตลอดช่วงฤดูหนาว ลดแรงกดดันและราคาในตลาด นอกจากนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพพลังงานเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดการใช้ไฟฟ้าและสอดคล้องกับข้อผูกพันด้านสภาพภูมิอากาศภายใต้ European Green deal

2) มาตรการจำกัดรายได้ส่วนเกินจากผู้ผลิต ไฟฟ้าที่ได้รับประโยชน์ในช่วงที่ราคาพลังงานสูง และกระจายรายได้ให้แก่ผู้บริโภค

ผู้ผลิตไฟฟ้าที่ใช้เทคโนโลยีที่มีต้นทุนต่ำกว่าราคาตลาด และการดำเนินงานไม่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาในตลาดหรือที่เรียกว่า “inframarginal electricity producers” เช่น ผู้ผลิตพลังงานทดแทน โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์หรือถ่านหิน ซึ่งในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมาผู้ผลิต inframarginal เหล่านี้มีกำไรเพิ่มขึ้นมาก

คณะกรรมาธิการยุโรปจึงเสนอให้จำกัดรายได้ส่วนเกินของผู้ผลิตไฟฟ้าที่ได้รับประโยชน์ในช่วง ราคาพลังงานสูง (inframarginal revenue cap) เอาไว้ที่ 180 ยูโรต่อเมกกะวัตต์-ชั่วโมง และนำรายได้ส่วนเกินที่รัฐบาลเรียกเก็บได้ไปใช้บรรเทาความเดือดร้อนให้กับภาคครัวเรือนหรือธุรกิจที่ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายค่าพลังงานสูงขึ้น

3) มาตรการเรียกเก็บเงินสมทบจากกิจการที่มีกำไรมากในช่วงวิกฤติพลังงาน แต่ไม่ได้ครอบคลุมภายใต้ inframarginal revenue cap

คณะกรรมาธิการยุโรปนำเสนอมาตรการเพื่อแสดงถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันหรือที่เรียกว่า “solidarity contribution” โดยจะเรียกเก็บเงินสมทบจากกิจการในภาคน้ำมัน ก๊าซ ถ่านหินและโรงกลั่นที่มีผลกำไรในปี 2565 เกินกว่า 20% เทียบกับกำไรเฉลี่ยในช่วง 3 ปีก่อนหน้า โดยอัตราเรียกเก็บเงินนี้จะต้องไม่ต่ำกว่า 33% ซึ่งประเทศสมาชิก EU สามารถนำรายได้ส่วนเกินนี้ไปใช้ช่วยเหลือผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อน เช่น ครัวเรือนที่อ่อนไหวต่อวิกฤติ บริษัทที่ได้รับผลกระทบรุนแรง หรืออุตสาหกรรมที่ต้องใช้พลังงานสูง

มาตรการ solidarity contribution ถูกออกแบบให้ใช้เพียงชั่วคราวหรือเป็นระยะเวลา 1 ปี หลังจากเริ่มต้นมีผลบังคับใช้ เพื่อรับรองว่ากิจการในภาคที่มีกำไรสูงในช่วงวิกฤติพลังงานควรมีส่วนร่วมบรรเทาความเดือดร้อนและช่วยเหลือสังคมโดยประเทศสมาชิก EU สามารถนำเงินสมทบนี้ ไปใช้สนับสนุนผู้บริโภคเปลี่ยนไปใช้พลังงานทดแทน ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน พัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยขจัดคาร์บอน รวมทั้ง สนับสนุนโครงการระหว่างประเทศตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการ REPowerEU

มีการคาดการณ์ว่าวิกฤติพลังงานจะยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและย่อมกระทบต่อการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารภายในสหภาพยุโรป นับเป็นโอกาสต่อการขยายตลาดสินค้าเกษตรและอาหารของไทย โดยเฉพาะสินค้าที่สหภาพยุโรปผลิตในโรงเรือน เช่น ผัก พริกหยวก แตงกวา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงต้องแข่งขันด้านราคากับสินค้าจากประเทศแถบแอฟริกาและบราซิลที่สามารถผลิตพืชผักผลไม้และส่งออกมายังสหภาพยุโรปเป็นจำนวนมากในขณะนี้

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศที่รับผิดชอบ

- การแจ้งเตือนโรคระบาดในปศุสัตว์ของสหภาพยุโรป

- **โรคอหิวาต์สุกรแอฟริกัน (African swine fever: ASF)** (ข้อมูลสะสม ณ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2565)

- ตรวจพบ ASF ในพาร์มหมู โดยพบในประเทศ โรมาเนีย (286) เซอร์เบีย (99) มาเซเนียโดเนียเหนือ (28) ลิทัวเนีย (15) โปแลนด์ (14) มอลโดวา (11) ลัตเวีย (6) สโลวาเกีย (5) ยูเครน (5) อิตาลี (4) เยอรมนี (3) บัลแกเรีย (2)
- ตรวจพบ ASF ในหมูป่า โดยพบในประเทศ โปแลนด์ (1,654) เยอรมนี (1,348) ลัตเวีย (725) ฮังการี (497) สโลวาเกีย (471) โรมาเนีย (386) บัลแกเรีย (293) อิตาลี (240) ลิทัวเนีย (222) เซอร์เบีย (102) เอสโตเนีย (42) มาเซโดเนียเหนือ (5) มอลโดวา (3) ยูเครน (2)

- **โรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (HPAI)** (ข้อมูลสะสม ณ 4 พฤศจิกายน 2565)

- โรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (HPAI) ใน Non poultry birds
 - Captive Birds พบในฝรั่งเศส (83) เนเธอร์แลนด์ (45) เบลเยียม (12) เยอรมนี (10) เดนมาร์ก (3) ไอร์แลนด์ (2) สหราชอาณาจักร (1) อื่นๆ อีก 10 ประเทศ (24)
 - Wild Birds พบในเยอรมนี (1,160) เนเธอร์แลนด์ (616) ฝรั่งเศส (250) เบลเยียม (135) เดนมาร์ก (130) นอร์เวย์ (77) สวีเดน (68) ไอร์แลนด์ (55) สโลวีเนีย (36) สหราชอาณาจักร (21) อิตาลี (18) อื่นๆ อีก 21 ประเทศ (325)
- โรคไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (HPAI) ใน poultry birds (P) โดยพบในฝรั่งเศส (1,392) ฮังการี (207) เยอรมนี (79) เนเธอร์แลนด์ (75) บัลแกเรีย (20) เบลเยียม (9) อื่นๆ อีก 17 ประเทศ (155)

ที่มา: A summary of the number of outbreaks and the date of the last outbreak notified to the European Union

https://food.ec.europa.eu/system/files/2022-11/ad_adns_outbreaks-per-disease.pdf